

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 15/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 september 2014 regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond (RP 142/2014 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

- kommunikationsråd Elina Normo, kommunikationsministeriet
- biträdande direktör Riitta-Liisa Vuorela, Kommunikationsverket
- verkställande direktör Lauri Kivinen, Rundradion.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av
- Radio- och televisionsredaktörernas förbund rf
 - Yleisradion ohjelmatyöntekijät.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om statens televisions- och radiofond ändras så att man i fråga om det anslag i statsbudgeten som är avsett att täcka utgifterna för statens televisions- och radiofond år 2015 slopar den årliga indexhöjningen enligt lagens 3 §.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015 och vara i kraft till och med den 31 december 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I propositionen föreslås det att lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998) ändras så att ingen indexhöjning görs 2015 i det anslag som årligen överförs från statsbudgeten till televisions- och radiofonden för att täcka kostnader för Rundradion Ab:s offentliga tjänster. Av-

tal om att avstå från att använda indexjusteringen 2015 träffades mellan riksdagsgruppernas ordförande i mars 2014. Propositionen hänför sig till statsbudgeten för 2015 (RP 131/2014 rd).

I Rundradions finansieringsreform, som trädde i kraft vid ingången av 2013, ingick ett beslut om att beloppet på anslaget justeras årligen en-

ligt förändrade kostnader på grundval av levnadskostnads- och förtjänstnivåindex. För 2014 justerades anslaget med 1,6 procent. Årets anslag är ca 508 miljoner euro.

Men den svaga ekonomiska situationen har medfört ett tryck att som ett led i nödvändiga sparbeting inom alla sektorer i statsförvaltningen finna besparingar också i Rundradions finansiering. Om indexhöjningen hade gjorts också för 2015 hade justeringen för det året uppskattningsvis blivit ca 1,3 procent varvid anslaget hade varit ca 512 miljoner euro. Konsekvenserna av frysningen av index blir alltså totalt omkring 4 miljoner euro.

Enligt den utredning som utskottet fått av Rundradion medför frysningen att bolagets resultat uppvisar förlust 2015. Utredningen visar också att bolagets utveckling på lång sikt och dess möjligheter att i en skiftande mediemiljö ta nya initiativ försvåras och att bolaget tvingas köpa in färre självständigt producerade program eller att minska på antalet anställda. Vid utfrågningen av sakkunniga uttrycktes oro över att lösningen kan få konsekvenser för den sociala och geografiska jämlikheten samt Rundradions oberoende ställning. Enligt de synpunkterna kan lösningen också leda till att färre inhemska program köps in, och den kommer också att inverka väsentligt på personalens ställning.

Utskottet uttrycker oro över de konsekvenser som åtstramningen får för utvecklingen av Rundradion och skötseln av de lagstadgade uppgifterna samt för personalen. Enligt bolagets redogörelse till utskottet behöver Rundradion efter indexbeslutet spara in totalt ca 10 miljoner euro, vilket i praktiken kan kräva bl.a. att anställningsförhållandet upphör för upp till 185 personer. Utskottet anser att omsorg om personalen är en särskilt viktig aspekt oavsett det ekonomiska läget.

Utskottet noterar att samtidigt som index fryses pågår en brytning inom mediebranschen som är orsak till en del av sparbehoven. Den innebär väsentliga förändringar i sätten att använda medier och i konkurrensläget på marknaden nu och i framtiden. På grund av dessa förändringar och det rådande ekonomiska läget är det klart att bo-

laget i vilket fall som helst skulle tvingas spara, effektivisera sina funktioner och delvis också omfördela sina resurser. Alla sparåtgärder som Rundradion har aktualiserat beror således enligt utskottets uppfattning inte på indexfrysningen. Utskottet konstaterar att i det nuvarande läget tvingas bolaget ännu mer än förr överväga vilka delar av Rundradions verksamhet som är allra mest väsentliga.

Rundradions uppgift är framför allt att tillhandahålla ett mångsidigt och omfattande allmännyttigt radio- och tv-programutbud med tillhörande special- och tilläggstjänster för alla på lika villkor. I enlighet även med sina tidigare ställningstaganden anser utskottet att det är angeläget att Rundradions uppdrag i allmänhetens tjänst inte förlorar i bredd utan att programverksamheten täcker allt från nyheter och faktaprogram till kultur, sport och underhållning.

Utskottet ser det principiellt som positivt och nödvändigt att Rundradion i sin verksamhet följer utvecklingen och går in för att bevara en ledande position inom kommunikation och medieutveckling. Utskottet vill betona Rundradions roll med avseende på den lokala verksamheten och informationsförmedlingen samt med avseende på vitaliteten och utvecklingen inom den inhemska branschen för kreativt innehåll. Den regionala radio- och tv-verksamheten spelar en stor roll för att stärka den regionala identiteten och som garant för en heltäckande regional kommunikation, yttrandefrihet och informationsförmedling. Dessutom vill utskottet konstatera att trots de nya tjänster som behövs har t.ex. den traditionella radion sin egen lyssnarkrets, och den får inte bli bortglömd i fortsättningen heller.

Utskottets åsikt är att de besparingar som Rundradion absolut måste genomföra inte får äventyra bolagets mångsidiga och omfattande primära uppdrag inom public service. De får inte heller leda till betydande konsekvenser för medieinnehållet. Utskottet menar att det vore förnuftigt att spara snarare genom att finna nya arbetssätt och i olika typer av stödfunktioner samt genom att eftersträva kostnadseffektivitet t.ex. i användning av tekniska lösningar. De tillgängliga resurserna bör enligt utskottets uppfatt-

ning riktas särskilt till innehållet för att Rundradions lagstadgade uppgifter ska kunna tryggas.

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 22 oktober 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kalle Jokinen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Mikko Alatalo /cent
Thomas Blomqvist /sv
Markku Eestilä /saml
Ari Jalonen /saf
Jukka Kopra /saml
Merja Kuusisto /sd

Suna Kymäläinen /sd
Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /saml
Hanna Tainio /sd
Ari Torniainen /cent
Reijo Tossavainen /saf
Mirja Vehkaperä /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.